

شکل‌های زندگی: به‌مناسبت ترجمه‌وانتشار «ساوانابای» و «امیلی‌ال» اثر مارگريت دوراس

نوشتار جاری

نادر شهرپوری (مدقی)

«موطن اصلی من دیار آب‌است»^۱

«کودکی» دوراس با «آب» پیوندی عمیق دارد. وقتی دوراس از آب می‌گوید اشاره به زادگاهش ویتنام دارد: سواحلی مملو از شالیزار در افقی از رودها. دوراس گفته بود بدون آب کودکی‌اش مفهومی ندارد و نوشته‌هایش بدون کودکی‌اش. کودکی دوراس (۱۹۱۴–۱۹۹۶) با کودکی کامو (۱۹۱۳–۱۹۶۰) بی‌شباهت نیست. اگر کودکی دوراس با آب پیوند دارد، کودکی کامو به خورشید پیوند خورده است. الجزایر دیگر مستعمره‌نشین فرانسه، زادگاه کامو است. در الجزایر خورشید حضوری ملموس همچون آب در ویتنام دارد، آب و خورشید بری از هر متافیزیکی این دو نویسنده هم‌سن‌وسال را دل‌بسته «آرمان سادگی» می‌کند. دوراس شالوده ادبی‌اش را با وام‌گرفتن از استعاره رود پی می‌ریزد، ادبیاتی که به رودخانه شبیه است: «آب رود همیشه وحشت و شفقت نیست، نشانه شغف و تطهیر هم هست درآمیخته با زندگی روزمره و در جوار جنگل اگر باشد هم دهشت‌بار است و هم شغف‌آفرین، شالوده‌اثر ادبی هم هست».^۱ به نظر دوراس ادبیات باید رودخانه‌ای باشد با پویایی درونی که مسیرهایش را با آزادی طی می‌کند. زیرا هیچ مانعی نمی‌تواند مانع از جریان‌یافتن رود باشد: «به عقیده من همه راه‌ها باز است، مانعی نمی‌تواند وجود داشته باشد، نوشته نمی‌تواند در پس چیزی پنهان بماند، در پرده صورت بندد یا خوانده نشود».^۲

این نوع آزادی در ادبیات با خود بویطیقای تازه‌ای به همراه می‌آورد: فوران کلمات، سیالیت عبارات، پیوستگی بیان‌ها و آزادی مسیر که موتور محرکه همگی آن‌ها نوعی پویایی درونی است. این ادبیات باید کلمات و عباراتش را بی‌وقفه و بدون مکث ه‌رتاب کند. اما چگونه؟ دوراس توضیح می‌دهد: «پیرزن سربادری را می‌شناختم که به سبک نوشته‌های من حرف می‌زد، گاهی می‌رقتم به دیدنش، با هم حرف می‌زدیم، همه خانواده‌ام را می‌شناخت، من حکم دخترش را داشتم، روزی ضمن صحبت گفت: یک تخته‌خواب می‌خواهم بخرم، گفتم تخته‌خواب برای چه؟ جواب داد: خودم برای خوابیدن.» مقصود دوراس از بیان این خاطره آن است که بگوید پیرزن سربادری بی‌مکث آن چه را می‌خواهد می‌گوید، به نظر دوراس نیز آن چه به ذهن می‌آید را باید بی‌وقفه نوشت، قبل از آن‌که حضور کلمه از ذهن برود. سیلان خاطره‌های بدون مکث البته سبک متفاوتی از نوشتن را طلب می‌کند، «عاشق» از مهم‌ترین کتاب‌های دوراس است، کتابی که برنده جایزه شد و تیراژش از میلیون‌ها گذشت. این رمان بیان زندگی نوجوانی و جوانی دوراس را زادگاهش سایگون است. آن‌گاه که عاشق مرد جوان و ثروتمند چینی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

ادبیات

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

مارگريت دوراس، نویسنده فرانسوی

عطف کتاب

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

نسیم آصف‌زاده: «سانتیاگو ناصر، روزی که قرار بود کشته شود، ساعت پنج‌ونیم صبح از خواب بیدار شد تا به استقبال کشتی اسقف برود. خواب دیده بود که از جنگلی از درختان عظیم انجیر می‌گذشت که باران ریزی بر آن می‌بارید. این رؤیا لحظه‌ای خوشحالش کرد و وقتی بیدار شد حس کرد پوشیده لیرو، مادر سانتیاگو ناصر، بیست‌وهفت سال بعد که داشت جزئیات دقیق آن دوشنبه شوم را برابم تعریف می‌کرد، گفت: او همیشه خواب درخت‌ها را می‌دید… یک هفته پیش از آن خواب دیده بود توی هواپیمایی از کاغذ قلعه، از میان درختان بادام می‌گذرد، اما به شاخه‌ها گیر نمی‌کند…» این آغاز «گزارش یک مرگ» گابریل گارسیا مارکز است. کمی پیش از آغاز نمایشگاه کتاب امسال، «گزارش یک مرگ» با ترجمه لیلی گلستان در نشر مرکز بازنشر شد و برای چند روز باز به چاپی دیگر رسید و در نمایشگاه عرضه شد. لیلی گلستان «گزارش یک مرگ» را سال‌ها پیش به فارسی ترجمه کرده بود و چاپ تازه آن همراه با ویراستی تازه ارائه شده است. روی جلد این چاپ کتاب نیز، عکسی که توسط عباس کیارستمی گرفته شده چاپ شده است. مارکز در این کتابش، به سنت‌ها و روابط کهنه حاکم بر جوامع آمریکای لاتین پرداخته و مارکز که سال‌ها به‌عنوان روزنامه‌نگار فعالیت کرده بود، در این رمان، روایتی روزنامه‌نگارانه از مرگی می‌دهد که در اصل همیشه تصویر است و از کل داستان، یک مضمون جدا می‌شود، مثل یک باخته آزاد که نه می‌توانم تعریفش کنم و نه می‌دانم چگونه و

در رتبه و سطحی دیگر هنرمندان و نویسندگانی نیز هستند که تلاش می‌کنند تا با بهره‌گیری از نمادسازی‌ها و رمزگان دست به تولید نوعی هیجان زرف بزنند. این هیجان در بخش‌هایی پایدار و در بخش‌هایی زودگذر و میراست. نیت این گروه از نخبران در هسته مرکزی خود واجد همان خصوصیت خواست قدرت است اما در وجهی دیگر. شاید این قدرت آن چنان برای دیگران مضر و سرکوبگر به نظر نیاید. قدرت نرم و گاه مفیدی است که جایگاهی رفیع به بخش هدیه می‌دهد بدون آن‌که به مخاطب و مصرف‌کننده تولید ضرر یا آسیبی وارد شود. در ادبیات و در پی آن در تئاتر و سینما از این دست کارخانه و کارگاه‌های تولید رمز و راز بسیار وجود دارد.

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

بازنشر «گزارش یک مرگ» مارکز شاهدان مرگ

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق

سال سیزدهم • شماره ۲۵۸۰ روزنامه شوق